

گزارش رویه شعب دیوان عدالت اداری (شش ماه نخست ۹۳) - قسمت سوم

پژوهشگاه قوه قضائیه*

متن حاضر شامل موارد تکرار، تهافت یا وضعیت‌های ویژه و دارای شقوق متنوع در رویه شش ماه نخست سال ۹۳ می‌باشد. در اینجا وضعیت‌های ویژه در ضمن موارد تهافت یا تکرار بسته به هر مورد آورده شده است. همین‌طور فراتر از صرف رویه شش ماه نخست ۹۳ در هر مورد که در آراء صادره از مهر ماه ۹۱ تا پایان سال ۹۲، آراء ایجادکننده رویه یا تهافتی قابل توجه در آن موضوع موجود بوده، آورده شده است.

قابل ذکر آن‌که به‌جهت دریافت آراء استفاده‌شده در استخراج رویه شش ماه نخست ۹۳، از سامانه آراء و رویه‌های قضایی پژوهشگاه قوه قضائیه، ارجاعات آراء از طریق درج لینک مربوطه صورت گرفته است. به‌علاوه، از آن‌جا که عمده آراء موجود در سامانه، دادنامه‌های تجدیدنظر یا تشخیصی می‌باشند و مستندات موجود در سامانه (شماره رأی و تاریخ‌ها) ناظر بر این آراء می‌باشد، علی‌رغم در دسترس بودن متن آراء بدوی، امکان ارجاع آراء بدوی موجود نبوده است. بر این اساس رویه‌ها بر مبنای شماره و تاریخ دادنامه‌های تجدیدنظر یا تشخیصی، ارجاع داده شده‌اند. بخشی از دادنامه‌های بدوی ذکرشده، در شعب تجدیدنظر یا تشخیص نقض شده‌اند، بر این اساس از ملاک قرار دادن دادنامه‌های نقض‌شده در استخراج تهافت یا رویه خودداری شده است. با این حال در موارد بسیاری که از استدلال قابل توجهی برخوردار بوده یا اطلاع از آن‌ها مفید بوده است و منجر به درک بهتر مورد می‌شده است، ذکر شده‌اند. در مواردی نیز دادنامه تجدیدنظر یا تشخیصی فاقد هر نوع استدلال بوده و صرفاً دادنامه بدوی را نقض یا تأیید نموده است؛ در این موارد استدلال شعبه بدوی با ذکر شماره شعبه صادرکننده دادنامه بدوی، آورده شده است.

*تهیه شده توسط خانم مارال بردبار، دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشگاه شهید بهشتی

به دلیل حجم زیاد مجموعه رویه‌های استخراجی شش ماه نخست سال ۱۳۹۳، این رویه‌ها در سه نوبت در شماره‌های همین فصلنامه به چاپ می‌رسد. در قسمت‌های اول و دوم، بخش یک که به رویه‌ها در آراء شعب اختصاص دارد، آورده شده و در قسمت سوم تهافت در آراء شعب آورده شده است.

۲. تهافت در آراء شعب

۱.۱. تعلق عنوان «پست» سازمانی به شغل مربی پیش‌دبستانی (تبدیل وضعیت)

در موضوع تعلق عنوان «پست» سازمانی مذکور در ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری به شغل مربی پیش‌دبستانی و تبدیل وضعیت از شرکتی به قرارداد کار معین از مطالعه چهار دادنامه از شعب ۱ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۵/۱۲^۱ دادنامه مورخ ۹۳/۴/۱۱^۲، دادنامه مورخ ۹۳/۲/۱۵^۳) و ۶ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۵/۴^۴) دیوان عدالت اداری، تهافت دریافت می‌شود. در دادنامه صادره از شعبه ۶ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، در ضمن استدلال برای نقض دادنامه شعبه ۹ بدوی، شعبه تجدیدنظر، شغل مربی پیش‌دبستانی را «پست» سازمانی و در نتیجه، مشمول حکم ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری ندانسته است و بر این اساس تبدیل وضعیت از شرکتی به قرارداد کار معین موضوع حکم ماده ۳۲ را منتفی دانسته است؛ در حالی که در دادنامه‌های صادره از شعبه ۱ تجدیدنظر، استناد

۱. شماره دادنامه: ۹۳۷۰۹۰۵۶۰۰۵۳۷، مورخ ۹۳/۵/۱۲، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=SmVXXWE9vRUp5Rmc9>

۲. شماره دادنامه: ۹۳۷۰۹۰۵۶۰۰۴۱۶، مورخ ۹۳/۴/۱۱، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=cIVadTh3Njk4MUE9>

۳. شماره دادنامه: ۹۳۷۰۹۰۵۶۰۰۱۲۳، مورخ ۹۳/۲/۱۵، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=YzJkd2RPOHdzSGc9>

۴. شماره دادنامه: ۹۳۷۰۹۵۵۶۰۰۱۰۷، مورخ ۹۳/۵/۴، شعبه ۶ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=aX1IU DczeS85REE9>

به حکم ماده ۳۲ قانون مدیریت خدمات کشوری، مبین تلقی نمودن شغل مربی پیش‌دبستانی به‌عنوان مصداق «پست» سازمانی می‌باشد.

به‌علاوه در دادنامه‌های صادره از شعبه ۱ تجدیدنظر مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۵ و ۹۳/۴/۱۱، به تلقی از پست مربی پیش‌دبستانی، به پست غیرحجمی و غیرخدماتی، که امکان قانونی بکارگیری فرد به‌نحو شرکتی را منتفی می‌سازد، نیز تصریح شده است.

۲.۲. تغییر محل جغرافیایی خدمت

در موضوع تغییر محل جغرافیایی خدمت بدون رضایت مستخدم، در پنج دادنامه از شعب ۶ تجدیدنظر، ۴، ۹، ۱۹^۳ و ۲۱^۴ دیوان عدالت اداری، تهافت مشاهده می‌شود. به این نحو که در سه دادنامه صادره از شعبه ۴ (به‌طور غیرمستقیم) و شعب ۶ تجدیدنظر، ۱۹ و ۲۱ (به‌طورمستقیم) تلقی از تغییر محل خدمت بدون رضایت مستخدم به‌عنوان نوعی مجازات و ممنوعیت اعمال آن بدون ارتکاب تخلف از جانب کارمند تأکید شده است؛ درحالی‌که در دادنامه صادره از شعبه ۹ تغییر محل خدمت کارمند بدون رضایت مستخدم، به استناد تعهدی که کارمند مبنی بر خدمت در محل مورد نظر اداره در بدو استخدام می‌دهد، در فرض عدم ارتکاب تخلف نیز در صلاحیت قانونی اداره دانسته شده است. بر این اساس در این دادنامه «تغییر محل خدمت» از «تعیین محل خدمت»، موضوع ماده ۴۵ قانون مدیریت خدمات کشوری تفکیک نشده است. در رویه شعب ۴، ۱۹ و ۲۱، «تغییر

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۶۰۰۱۲۱، مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۱، شعبه ۶ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=eDRY SXVmRWVOS0E9>
۲. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۴۰۲۲۱۴، مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۲، شعبه ۴ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۲۴۷.
۳. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۹۰۲۹۲۷، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۹، شعبه ۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۳۷ - ۳۳۸.
۴. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۹۰۴۸۵۰، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۴، شعبه ۱۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۳۸.
۵. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۱۰۲۵۰۵، مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۵، شعبه ۲۱ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۲۳۶.

محل جغرافیایی خدمت» در مقابل «انتقال» به عنوان مجازات تلقی شده و در فرض عدم تصریح نیز متضمن معنای عدم رضایت می‌باشد. قابل ذکر آنکه دادنامه صادره از شعبه ۶ تجدیدنظر در مقام رسیدگی به تجدیدنظرخواهی از دادنامه صادره از شعبه ۴۲ صادر شده است و رأی شعبه مبنی بر مجازات تلقی نمودن تغییر محل خدمت بدون رضایت کارمند را تأیید کرده است.

۳.۲. احتساب حقوق سنوات ارفاقی در مستمری بازنشستگی

در موضوع احتساب سنوات ارفاقی به عنوان «آخرین دو سال پرداخت حق بیمه» موضوع ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی و احتساب میانگین آن در مستمری، از مطالعه شانزده دادنامه از شعب ۱ تشخیص^۱، ۲ تشخیص^۲، ۳ (بدوی)^۳، ۴ تجدیدنظر^۴، ۵ دادنامه مورخ ۹۳/۱/۲۷، دادنامه مورخ ۹۳/۳/۲۰^۶، دادنامه مورخ ۹۳/۴/۲۹^۷، دادنامه مورخ ۹۳/۵/۲۹^۸،

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۰۷۲، مورخ ۱۳۹۱/۲/۳۰، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=MHJK eU8rMk9YcFU9>

۲. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۵۲۰۰۲۰۶، مورخ ۱۳۹۲/۸/۲۵، شعبه ۲ تشخیص دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، صص ۳۹۵ - ۳۹۶.

۳. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۳۰۰۴۴۹، مورخ ۹۲/۲/۲۲، شعبه ۳ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۱۳۶.

۴. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۰۹۵، مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۸، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۱۹.

۵. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۰۴۶، مورخ ۱۳۹۳/۱/۲۷، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=YWVx ZWIBUFpCbUk9>

۶. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۳۷۵، مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=TEI3c zZ5NmFneFE9>

۷. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۶۸۸، مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۹، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=YllHL 3N3ekFqeTA9>

۸. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۹۰۸، مورخ ۱۳۹۳/۵/۲۹، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=eGg2N ktTMFpvNUE9>

۱۱، ۱۲ (دادنامه مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۳ و دادنامه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۳)، ۱۶، ۱۷ (دادنامه مورخ ۹۰/۱۱/۳۰ و دادنامه مورخ ۹۱/۱۰/۲)، ۲۵، ۲۹^۷، دیوان عدالت اداری، تهاقت مشاهده می‌شود. به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعب ۲ تشخیص،^۹ ۴ تجدیدنظر، ۱۲ و ۱۷ دیوان مزبور، سنوات ارفاقی به‌عنوان آخرین دو سال بیمه‌پردازی تلقی شده است؛ درحالی‌که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تشخیص، ۳ تجدید نظر، ۳ (بدوی)، ۱۱، ۱۶، ۲۵ و ۲۹ احتساب سنوات ارفاقی به‌عنوان دو سال آخر بیمه‌پردازی غیرقانونی دانسته شده است.

در دادنامه صادره از شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، با استناد به تفسیر مجلس از ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی، سنوات ارفاقی به‌عنوان آخرین دو سال بیمه‌پردازی تلقی شده و میانگین حقوق دو سال آخر سنوات ارفاقی، مبنای محاسبه مستمری بازنشستگی تلقی شده است؛ درحالی‌که در دادنامه صادره از شعبه ۱ تشخیص، با این استدلال که در سنوات ارفاقی حقوق اشتغال پرداخت

۱. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۱۰۰۱۸۱، مورخ ۹۲/۲/۱۴، شعبه ۱۱ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۱۳۶.
۲. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۲۰۲۴۹۵، مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۳، شعبه ۱۲ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۸۱.
۳. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۲۰۲۶۷۳، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۳، شعبه ۱۲ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۳۱.
۴. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۶۰۰۰۵۳، مورخ ۹۲/۱/۱۹، شعبه ۱۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۲۴.
۵. شماره دادنامه: ۳۳۷۵، مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۳۰، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۳۹۵.
۶. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۲۸۱۶، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۳۱.
۷. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۳۶۳۴، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۸، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۴۳۷ - ۴۳۸.
۸. شماره دادنامه: -----، مورخ ---/---/---، شعبه ۲۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۱۹.
۹. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۵۲۰۰۲۰۶، مورخ ۱۳۹۲/۸/۲۵، شعبه ۲ تشخیص دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۳۹۵ - ۳۹۶.

نمی‌شود، احتساب سنوات ارفاقی را به‌عنوان دو سال آخر بیمه‌پردازی موضوع ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی نپذیرفته است.

۴.۲. پرداخت هزینه انتقال صندوق بازنشستگی

در موضوع پرداخت هزینه انتقال صندوق بازنشستگی، توسط مستخدم یا وزارتخانه (وزارت ارتباطات)، در فرض واگذاری شرکت دولتی (شرکت مخابرات) به بخش خصوصی، موضوع ماده ۲۱ قانون مدیریت خدمات کشوری، در چهار دادنامه از شعب ۴ تجدیدنظر (رأی مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰ و رأی مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۱) و ۱ تشخیص (دادنامه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۴ و دادنامه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۷) دیوان عدالت اداری تهافت مشاهده می‌شود. به‌نظر می‌رسد این تهافت ناشی از تفاوت در تفسیر بند (د) ماده ۲۱ قانون مدیریت خدمات کشوری ناظر بر این موضوع باشد. به این نحو که در دادنامه صادره از شعبه ۴ تجدیدنظر مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰، استدلال شعبه بدوی (شعبه ۳۳) ناظر بر تلقی از وضعیت کارمندان و بازنشستگان شرکت مخابرات به‌عنوان مصداق بند (د) ماده ۲۱، تأیید شده و حکم به پرداخت هزینه جابجایی صندوق از طرف وزارت ارتباطات صادر شده است؛ درحالی‌که در دادنامه‌های صادره از شعبه ۱ تشخیص و ۴ تجدیدنظر (مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۱)، ضمن تفکیک میان واگذاری «وظایف دستگاه» و «انتقال یا واگذاری سهام» وضعیت شرکت مخابرات انتقال سهام شناخته شده و بر این اساس وضعیت از مصادیق بند (د) ماده ۲۱ خارج دانسته شده و حکم به پرداخت هزینه جابجایی صندوق از جانب کارمند (یا بازنشسته)

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۷۲، مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=SUxoa2xwa2s2SjA9>

۲. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۴۰۰، مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۱، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=U05DcG5GZXB2K0k9>

۳. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۷۵۹، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۴، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=OElib1dxc3VhVDA9>

۴. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۹۰۵، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۷، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=U0ITWTU5WG5SHUms9>

صادر شده است. قابل ذکر آنکه صدور آراء متهاافت پیش گفته از شعبه ۴ تجدیدنظر به فاصله دو ماه انجام شده است. به علاوه، تفکیک پیش گفته در دادنامه‌هایی صادره از شعبه ۲۵ (دادنامه مورخ آبان ۹۱^۱ و ۹۲/۱/۲۶)، نیز قابل مشاهده است که در این دادنامه‌ها نیز انتقال سهام از مصادیق حکم ماده ۲۱ دانسته نشده است.

۵.۲. تأثیر عدم تأمین اعتبار بر حقوق مکتسبه

در موضوع تأثیر عدم تأمین اعتبار در حقوق مکتسبه و امکان الزام به پرداخت، از مطالعه دو دادنامه از شعب ۲^۵ تجدیدنظر و ۲^۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه صادره از شعبه ۵ تجدیدنظر، در دعوایی ناظر بر پرداخت حق بیمه جانبازان، استدلال شعبه بدوی (شعبه ۱۷) مبنی بر مؤثر نبودن عدم تأمین اعتبار در اسقاط حقوق مکتسبه، تأیید شده است؛ در حالی که در دادنامه صادره از شعبه ۲ تجدیدنظر، استدلال شعبه بدوی (شعبه ۲۳) مبنی بر مؤثر نبودن عدم تأمین اعتبار در اسقاط حقوق مکتسبه و در نتیجه الزام خواننده به پرداخت حقوق مکتسبه را نپذیرفته است. به علاوه، استدلال شعبه ۵ تجدیدنظر در دادنامه‌های متعددی از دیوان عدالت اداری (شعب ۳،^۵ ۵،^۶ ۱۰،^۷

۱. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۲۶۵۲، مورخ -----، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۳۰.
۲. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۰۰۲، مورخ ۹۲/۱/۲۶، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۲۵.
۳. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۵۰۰۴۲، مورخ ۱۳۹۳/۴/۴، شعبه ۵ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=NHZN eFk3OGxQTEE9>
۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۲۰۰۱۸۶، مورخ ۹۳/۶/۸، شعبه ۲ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=QzdSS mJtTzNiRDg9>
۵. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۳۰۱۰۵۹، مورخ ۹۲/۴/۳۱، شعبه ۳ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۲۸۹.
۶. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۵۰۰۰۱، مورخ ۹۲/۳/۱۱، شعبه ۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۱۸۲.
۷. کلاس پرونده: ۹۰۳۲۸۷/۹۰/۱۰، شعبه ۱۰ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری، اداره انتشار رویه قضایی کشور (مهر ۹۱)، صص ۱۳ - ۱۴.

۱۶ و ۲۶) قابل مشاهده است.

قابل ذکر آنکه نقض دادنامه بدوی شعبه ۲۳ در شعبه ۲ تجدیدنظر، علی‌رغم استناد هر دو دادنامه به رأی وحدت‌رویه شماره ۳۴ (مورخ ۱/۲۸ / ۹۱)، حاکی از مبهم بودن نحوه انشای رأی وحدت‌رویه و برداشت از عبارت «در حد اعتبارات مصوب» است. به‌نظر می‌رسد دادنامه صادره از شعبه ۲ تجدیدنظر در برداشت از رأی وحدت‌رویه پیش‌گفته، عدم تأمین اعتبار در موضوع فوق‌العاده خاص کارکنان سازمان انتقال خون و پزشکی قانونی را متمایز از حکم کلی و موجبی در انتفای الزام به پرداخت دانسته است. این استدلال در دو دادنامه دیگر از شعبه ۲ تجدیدنظر، صادره در شش ماه دوم سال ۹۳ (دادنامه مورخ ۹۳/۱۲/۲۴ و دادنامه مورخ ۹۳/۹/۲۹) نیز قابل مشاهده می‌باشد.

۶.۲. تأثیر تمدید قرارداد کار در دائمی تلقی شدن قرارداد موقت

در موضوع تأثیر تمدید قرارداد موقت بر دائمی تلقی شدن قرارداد از مطالعه دو دادنامه از شعب ۴ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۲/۷ و دادنامه مورخ ۹۳/۲/۲۷) دیوان عدالت اداری مسامحتاً تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در

۱. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۶۰۰۷۸۸، مورخ ۹۲/۴/۳۱، شعبه ۱۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، صص ۲۴۹ - ۲۵۰.
۲. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۶۰۲۶۳۷، شعبه ۲۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری، اداره انتشار رویه قضایی کشور (آبان ۹۱)، ص ۷۹.
3. <https://divan-edalat.ir/show.php?page=ahoshow&id=8984>
۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۲۰۰۹۶۷، مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴، شعبه ۲ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=WjFLV EZUeDg5RFE9>
۵. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۲۰۰۵۷۹، مورخ ۱۳۹۳/۹/۲۹، شعبه ۲ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=Mm9TRWNzbUc5Nk09>
۶. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۲۰۰۱۱۶، مورخ ۱۳۹۳/۲/۷، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=TIRtbDh3ZVZQbGs9>
۷. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۱۶۰، مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۷، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری. <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=c01qWklrMXM5MwC9>

دادنامه مورخ ۹۳/۲/۲۷، تمدید طی سالیان متمادی (۲۰ سال) و بدون تغییر، اماره‌ای در دائمی تلقی شدن قرارداد دانسته شده است درحالی‌که در دادنامه صادره مورخ ۹۳/۲/۷، با استناد به رأی وحدت‌رویه شماره ۴۱ (مورخ ۸۲/۱۰/۱۴) تمدید قرارداد موجبی در دائمی تلقی شدن آن دانسته نشده است. از نحوه انشای دادنامه مورخ ۹۳/۲/۷، روشن است که تمدید قرارداد ناظر بر سالیان متمادی نبوده است و مورد از جهت تفاوت در سالیان تمدید قرارداد، تهافت در رویه ناظر بر موضوع واحد را ایجاد نمی‌کند اما به جهت اهمیت مورد در اینجا ذکر شده است.

۷.۲. انتقال صندوق کارکنان شرکت مخابرات

در موضوع تکلیف پرداخت هزینه انتقال صندوق کارمندان شرکت مخابرات از مطالعه دو دادنامه از شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری (دادنامه مورخ ۹۳/۱/۳۰ و دادنامه مورخ ۹۳/۳/۲۱) تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه صادره مورخ ۹۳/۱/۳۰، پرداخت هزینه جابجایی صندوق بر عهده دولت دانسته شده است؛ درحالی‌که در دادنامه صادره مورخ ۹۳/۳/۲۱، پرداخت هزینه جابجایی به عهده کارمند دانسته شده است. از مطالعه دادنامه‌ها روشن می‌گردد که تهافت پیش‌گفته عمدتاً ناظر بر برداشت‌های متفاوت از واگذاری شرکت مخابرات و نظام حقوقی حاکم بر این واگذاری می‌باشد. در دادنامه صادره مورخ ۹۳/۱/۳۰، واگذاری شرکت مخابرات مصداق بند (د) ماده ۲۱ قانون مدیریت خدمات کشوری و اصل ۴۴ قانون اساسی دانسته شده است. بر این اساس دولت متعهد به پرداخت هزینه جابجایی شده است؛ درحالی‌که در دادنامه صادره مورخ ۹۳/۳/۲۱، واگذاری شرکت مخابرات مصداق تبصره یک ماده ۲۱ قانون مدیریت خدمات کشوری

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۷۲، مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=SUxoa2xwa2s2Sja9>

۲. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۴۰۰، مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۱، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=U05DcG5GZXB2K0k9>

دانسته شده و بر این اساس پرداخت هزینه جابجایی صندوق از ناحیه دولت منتفی دانسته شده است.

قابل ذکر آنکه رویه‌ای مرتبط با این مورد در دو دادنامه صادره از شعبه ۲۵ دیوان ناظر بر تفکیک «واگذاری تمام یا بخشی از وظایف» از «خصوصی‌سازی ناشی از اصل ۴۴» در استخراج رویه شش ماه اول ۹۲ نیز قابل مشاهده است.^۲

۸.۲. صلاحیت دیوان در رسیدگی به دعاوی ناظر بر پرداخت بهای روز

اراضی

در موضوع صلاحیت دیوان نسبت به رسیدگی به دعاوی به خواسته پرداخت بهای روز اراضی از مطالعه دو دادنامه از شعب ۳ تشخیص و ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه صادره از شعبه ۳ تشخیص با استناد به تبصره ذیل ماده ۱۳ قانون سابق دیوان عدالت اداری (مصوب ۸۵)، موضوع را در صلاحیت دیوان عدالت اداری دانسته و دادنامه بدوی صادره از شعبه ۷ دیوان، مبنی بر عدم صلاحیت دیوان در رسیدگی به این خواسته را نقض نموده است؛ در حالی که در دادنامه صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر، خواسته پرداخت بهاء را از مصادیق «تعیین خسارت» تلقی کرده و با استناد به تبصره یک ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری (مصوب ۹۲) موضوع را خارج از صلاحیت دیوان دانسته است.

۱. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۲۶۵۲، مورخ: ———، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی

شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۳۰؛ شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۰۰۲، مورخ ۹۲/۱/۲۶.

شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۲۵.

۲. نک: مارال بردبار، رویه در شعب دیوان عدالت اداری (شش ماه نخست سال ۱۳۹۲)، ص ۵۱، مورد ۱-

۷۸- انتقال صندوق بازنشستگی.

۳. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۳۰۰۲۶۱، مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۸، شعبه ۳ تشخیص دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=ZFloOEUYK115Tke9>

۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۳۰۰۳۲۷، مورخ ۱۳۹۳/۴/۷، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=cEEzV3R6bG1OU0U9>

۹.۲. تبدیل بازنشستگی عادی به بازنشستگی مشاغل سخت و

زیان آور

در موضوع تبدیل بازنشستگی عادی به بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور و برخورداری از امتیازات آن، از مطالعه ده دادنامه صادره از شعب ۳، ۴، ۶، تجدیدنظر، ۱۱^۲، ۱۶^۴، ۱۷ (دادنامه مورخ--/۸/۹۱^۵، دادنامه مورخ --/۹۱/۷^۶، دادنامه مورخ ۹۱/۱۰/۵^۷، دادنامه مورخ ۹۱/۱۲/۲۶^۸، ۲۰^۹ و ۲۵^{۱۰} دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این ترتیب که دادنامه‌های صادره از شعب ۳، ۱۱، ۱۷ و ۲۵ با استدلالی مشابه بازنشستگی در قالب بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور حق مکتسبه تلقی شده و با تصریح به زایل نشدن آن در اثر بازنشستگی عادی، خواهان در خواسته تبدیل بازنشستگی عادی به بازنشستگی سخت و زیان آور ذی حق دانسته شده است؛ همچنین این رویه در دادنامه‌های صادره در

۱. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۳۰۲۶۵۱، مورخ --/۸/۱۳۹۱، شعبه ۳ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۱۵.
۲. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۱۷۲، مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۷، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=Y0dMWWVxcFVPLzQ9>
۳. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۱۰۲۸۷۵، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۵، شعبه ۱۱ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۵۰۸.
۴. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۶۰۲۸۶۳، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۶، شعبه ۱۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۴۳.
۵. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۲۲۳۱، مورخ --/۸/۱۳۹۱، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۱۵.
۶. کلاس پرونده: ۹۱۰۳۲/۱۷/۹۱، مورخ --/۷/۹۱، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۱۱.
۷. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۲۸۵۷، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۵، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۴۳.
۸. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۲۷۰۶، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۶، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۵۰۶.
۹. شماره دادنامه: ۹۱۰۳۲۰۰۲۲۸۹، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، شعبه ۲۰ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۸۳.
۱۰. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۲۷۰۰، مورخ --/۸/۱۳۹۱، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۸۵.

شش ماه نخست ۹۲ از شعب ۱۹ (به نحو مستقیم) و ۱۷ (به نحو غیرمستقیم) و به عنوان شناسایی بازنشستگی سخت و زیان آور به عنوان حقوق مکتسبه) نیز مشاهده می شود؛ در حالی که در دادنامه های صادره از شعب ۱۶ و ۲۰ بازنشستگی عادی (قبلی) خواهان موجب انتفای حق خواهان در تبدیل بازنشستگی دانسته شده و خواهان در خواسته تبدیل بازنشستگی عادی به بازنشستگی سخت و زیان آور ذی حق دانسته نشده است. بر این اساس در برخی دادنامه ها بازنشستگی عادی مانع تبدیل بازنشستگی به بازنشستگی سخت و زیان آور نبوده و در برخی دیگر بازنشستگی عادی موجب از بین رفتن حق خواهان در بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور اعلام شده است.

در دادنامه های صادره از شعب ۴ تجدیدنظر (مورخ ۹۳/۴/۱۰) و ۲۵ در فرضی که شغل بعداً به عنوان سخت و زیان آور شناخته شود (یعنی در زمان بازنشستگی در عداد این دست مشاغل نبوده است) نیز به عنوان مبنایی برای تبدیل بازنشستگی و صدور حکم جدید در نظر گرفته شده است. در دادنامه دیگری صادره از شعبه ۱۷ مورخ ۹۱/۱۲/۲۶، ضمن تصریح به رأی شماره ۴- ۸۸/۱/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با این استدلال که «... بازنشسته شدن فرد ولو با تقاضای خود، به صورت عادی، نمی تواند حق مکتسبه وی را در زمان اشتغال تضییع کند...» رأی به ورود شکایت، اصلاح حکم و تبدیل بازنشستگی صادر شده است؛ در حالی که در دادنامه های صادره از شعب ۱۶ و ۲۰، بازنشستگی از مشاغل سخت و زیان آور مخصوص افراد شاغل دانسته شده و بازنشستگی عادی (قبلی) خواهان و در نتیجه، عدم اشتغال وی مبنای بی حقی خواهان در تبدیل بازنشستگی دانسته شده است. به موجب آنچه آمد باید گفت در

۱. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۹۰۰۳۸۴، مورخ ۹۲/۲/۱۱، شعبه ۱۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، صص ۶۳ - ۶۴.
۲. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۰۳۵۱، مورخ ۹۲/۲/۷، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۶۵.
۳. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۵۵۴، مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۰، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=aDlvTzRzS0ZUd1k9>

تلقی از بازنشستگی سخت و زبان‌آور به‌عنوان حق مکتسبه و عدم تأثیر مرور زمان یا بازنشستگی عادی در بقای آن، میان دادنامه‌های صادره از شعب دیوان عدالت اداری تهافت مشاهده می‌شود.^۱

۱۰۰۲. ملاک احراز صلاحیت دیوان از جهت دولتی بودن خواننده

در موضوع ملاک احراز صلاحیت دیوان از جهت دولتی بودن خواننده، در سه دادنامه از شعب^۲ تجدیدنظر و^۳ ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری و شعبه^۴ ۱۸ دیوان عالی کشور، تهافت مشاهده می‌شود. به این نحو که در دادنامه صادره از شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان، ناظر بر رسیدگی به تجدیدنظرخواهی از دادنامه صادره از شعبه ۲۱، استدلال شعبه بدوی مبنی بر اینکه ملاک در احراز صلاحیت دیوان، دولتی یا غیردولتی بودن خواننده در زمان وقوع موضوع مورد اختلاف (اخراج) می‌باشد و نه تقدیم دادخواست را نپذیرفته ضمن نقض دادنامه بدوی، ملاک را تاریخ تقدیم دادخواست اعلام نموده است. به همین ترتیب در دادنامه صادره از شعبه ۱ تشخیص نیز ملاک، زمان تقدیم دادخواست اعلام شده است؛ درحالی که در دادنامه صادره از شعبه ۱۸ دیوان عالی کشور، ملاک صلاحیت دیوان عدالت اداری، تاریخ وقوع موضوع مورد اختلاف (بازنشستگی)، دانسته شده است و نه تاریخ تقدیم دادخواست. شعبه ۱۸ دیوان عالی با این استدلال که: «... در زمان بازنشستگی شرکت خواننده دولتی بوده است. ..» موضوع را در صلاحیت دیوان عدالت اداری دانسته است.

۱. در موضوع تأثیر مرور زمان بر تبدیل بازنشستگی نک: مارال بردبار، پیشین، ص ۱۳.

۲. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۷۸۶، مورخ ۱۳۹۳/۶/۳۰، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=cjBtT0ExaWd1Ync9>

۳. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۱۲۱، مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=R11IRUUwQ0lkV3M9>

۴. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۷۸۰۰۰۰۹، مورخ ۱۳۹۲/۱/۱۰، شعبه ۱۸ دیوان عالی کشور.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=S1BNQ2x4OHZnQWc9>

۱۱.۲. مبنای محاسبه حق بیمه سال‌های گذشته

در مطالعه سه دادنامه از شعب ۱ تجدیدنظر،^۱ ۱۷ و ۲۵ دیوان عدالت اداری، در موضوع مبنای محاسبه حق بیمه مربوط به سنوات گذشته، برای پرداخت فعلی آن‌ها، تهافت مشاهده می‌شود. به این نحو که در دادنامه شعبه ۱۷ ملاک محاسبه حق بیمه را نرخ زمان اشتغال دانسته است. به همین نحو دادنامه صادره از شعبه ۱ تجدیدنظر در تأیید دادنامه بدوی صادره از شعبه ۱۵ دیوان، محاسبه حق بیمه بر مبنای نرخ زمان اشتغال را تأیید نموده است؛ درحالی که در دادنامه شعبه ۲۵،^۲ با استناد به دادنامه شماره ۱۹ مورخ ۹۱/۱/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تصریح نموده که: «... سازمان تأمین اجتماعی تکلیفی بر محاسبه و وصول حق بیمه براساس حقوق و دستمزد زمان اشتغال بیمه‌شده ندارد...»

۱۲.۲. استناد به عدم ممانعت شهرداری از احداث بنای غیرمجاز

در موضوع استناد به عدم ممانعت شهرداری از احداث بنای غیرمجاز، از مطالعه چهار دادنامه از شعب ۳ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۳/۲۴^۳ و دادنامه مورخ ۹۳/۶/۳۰)،^۴ ۱ تشخیص^۵ و ۴ تجدیدنظر^۶ دیوان عدالت اداری مسامحتاً و

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۸۱۸، مورخ ۱۳۹۳/۶/۳۱، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=bXZIOGdsY0tHUWs9>
۲. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۰۵۸۴، مورخ ۹۲/۲/۲۸، شعبه ۱۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۱.
۳. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۲۵۰۰۹۱۱، مورخ ۹۲/۴/۱۸، شعبه ۲۵ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۲۴۵.
۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۲۸۱، مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۴، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=cFBtOFBDWjIOS3M9>
۵. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۶۶۲، مورخ ۱۳۹۳/۶/۳۰، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=ekVHD3hsNUZOdWs9>
۶. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۸۸۴، مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۸، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۱۱ - ۴۱۲.
۷. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۵۵۴۰۰۹۲۲، مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹، شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۴۱.

به‌نحو ضمنی تهافت مشاهده می‌شود. به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تشخیص، ۴ تجدیدنظر و ۳ تجدیدنظر دیوان مزبور (مورخ ۹۳/۶/۳۰) عدم ممانعت شهرداری از احداث بنای فاقد یا مغایر مفاد پروانه، موجبی در ایجاد حق در خواسته ابطال رأی تخریب بنا، صادره از کمیسیون ماده، ۱۰۰ دانسته نشده است. به همین ترتیب در دادنامه صادره از شعبه ۴ تجدیدنظر در ضمن استدلال برای رد خواسته، کوتاهی شهرداری در جلوگیری از تخلف، موجبی در ایجاد حق دانسته نشده است؛ درحالی‌که دادنامه دیگر صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر (مورخ ۹۳/۳/۲۴) ناظر بر رسیدگی به اعتراض به دادنامه بدوی شعبه ۳۳ دیوان، استناد شعبه بدوی به عدم ممانعت شهرداری از احداث بنا در نقض حکم تخریب بنا، را مسامحتاً و به‌نحو ضمنی، قابل قبول دانسته است.

۱۳.۲. خواننده در دعاوی علیه کمیسیون ماده ۱۶ قانون تسهیلات

استخدامی و اجتماعی جانبازان (شخصیت حقوقی کمیسیون)

در موضوع خواننده واقع شدن بنیاد شهید در دعاوی علیه کمیسیون ماده ۱۶، از مطالعه دو دادنامه از شعب ۱۲ تجدیدنظر، ۲۶ دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که علی‌رغم تصریح هر دو دادنامه به شخصیت حقوقی مستقل کمیسیون، در دادنامه صادره از شعبه ۲ تجدیدنظر ناظر بر رسیدگی به تجدیدنظرخواهی از دادنامه بدوی صادره از شعبه ۲۵، با این استدلال که کمیسیون جزء ساختار اجرایی بنیاد می‌باشد، طرح دعوا علیه آراء کمیسیون به طرفیت بنیاد شهید بدون ذکر نام کمیسیون قابل قبول دانسته شده است؛ درحالی‌که دادنامه صادره از شعبه ۲۶ با این استدلال که کمیسیون ماده ۱۶ دارای شخصیت حقوقی مستقل است طرح دعوا به طرفیت بنیاد شهید را موجبی در عدم توجه دعوا و صدور قرار «رد شکایت» دانسته است.

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۲۰۰۵۲، مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۸، شعبه ۲ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=WnNIZFB2UHh3dnM9>

۲. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۶۰۳۰۶۶، مورخ ۱۳۹۱/۹/۸، شعبه ۲۶ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=OXYzR25OVzhtV0U9>

۱۴۲. صلاحیت دیوان در رسیدگی به اعتراض از تصمیمات شورای

تأمین شهرستان در موضوع تابعیت

در موضوع صلاحیت دیوان نسبت به رسیدگی به اعتراض از تصمیمات شورای تأمین شهرستان در موضوع تابعیت، از مطالعه دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تجدیدنظر،^۱ تشخیص و ۲۶ (دادنامه مورخ ۹۱/۱۰/۲^۲ و دادنامه مورخ ۹۱/۱۲/۵)^۳ دیوان عدالت اداری و شعب ۱۰ (دادنامه مورخ ۹۲/۷/۶^۴ و دادنامه مورخ ۹۲/۱/۲۸)^۵، ۱۲^۶ و ۲۵ (دادنامه مورخ ۹۲/۸/۴^۷، دادنامه مورخ ۹۲/۲/۳)^۸ دیوان عالی کشور تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعبه ۲۶ رسیدگی به اعتراض به تصمیمات شورای تأمین شهرستان در صلاحیت دادگاه عمومی دانسته شده است در حالی که دادنامه‌های صادره از شعبه ۱ تجدیدنظر و شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری، موضوع را در صلاحیت دیوان عدالت اداری

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۲۴، مورخ ۱۳۹۳/۱/۱۹، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=eUIEM E1NakpRZkk9>
۲. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۸۱۰، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۸، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۴۰۹.
۳. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۶۰۳۳۳۲، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲، شعبه ۲۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۰۹.
۴. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۶۰۴۱۲۸، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۵، شعبه ۲۶ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۵۵۶.
۵. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۷۰۰۰۴۳۵، مورخ ۱۳۹۲/۷/۶، شعبه ۱۰ دیوان عالی کشور.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=UUw4 MGFpcUhhMG89>
۶. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۷۰۰۰۰۵۲، مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۸، شعبه ۱۰ دیوان عالی کشور.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=WTBE VIUZr3FScIU9>
۷. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۷۲۰۱۰۵۸، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۰، شعبه ۱۲ دیوان عالی کشور.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=QnR2S 2VDWXR3VzQ9>
۸. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۸۵۰۰۳۹۲، مورخ ۱۳۹۲/۸/۴، شعبه ۲۵ دیوان عالی کشور.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=T3pVR S9xS05wRkE9>
۹. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۸۵۰۰۰۵۲، مورخ ۱۳۹۲/۲/۳، شعبه ۲۵ دیوان عالی کشور.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=bHkrT TZDWldvdXc9>

رویه شعب دیوان عدالت اداری (شش ماه نخست ۹۳) / ۱۹۳

دانسته‌اند. به‌علاوه، در دادنامه‌های صادره از شعب ۱۰، ۱۲ و ۲۵ دیوان عالی کشور رسیدگی به اعتراض به آراء شورای تأمین شهرستان، در موضوع تابعیت، در صلاحیت هیأت حل اختلاف ماده ۳ قانون ثبت احوال بیان شده است. به‌نظر می‌رسد تهافت پیش‌گفته تا حدی ناشی از برداشت‌های متفاوت و عدم وضوح رأی وحدت‌رویه شماره ۶۵۸ می‌باشد.

۱۵.۲. حداکثر سن قانونی در استخدام پیمانی

در موضوع حداکثر سن قانونی در استخدام پیمانی، از مطالعه سه دادنامه از شعب ۱ تجدیدنظر،^۱ ۳ و ۲۷ دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تجدیدنظر و ۳ دیوان عدالت اداری، سابقه خدمت (قراردادی یا سربازی) از مازاد بر ۶۵ سال (حداکثر سن بعد از ۳۰ سال خدمت) کسر می‌شود درحالی‌که در دادنامه صادره از شعبه ۲۷ این رویه فاقد توجیه قانونی دانسته شده است. در دادنامه صادره از شعبه ۲۷، احتساب سابقه خدمت صرفاً در پایه و بازنشستگی مؤثر دانسته شده و کسر آن از مازاد سن، قانونی دانسته نشده است.

۱۶.۲. دستور موقت تخلیه خانه سازمانی

در موضوع صدور دستور موقت ناظر بر توقف تخلیه خانه سازمانی، از مطالعه ۵ دادنامه از شعب ۱ تجدیدنظر،^۴ ۱^۵ (بدوی)،

۱. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۴۱۰، مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۰، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=TktDm54THMzN2c9>

۲. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۳۰۰۸۱۶، مورخ ۱۳۹۲/۴/۱، شعبه ۳ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=VTF2d1Trd1NIUW89>

۳. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۷۰۲۵۰۸، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۳، شعبه ۲۷ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=R0pXNG43M01FdU09>

۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۰۵۵، مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۱، شعبه ۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=ZEPyC1JoU3VmMIU9>

۵. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۱۰۰۱۱۴، مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۴، شعبه ۱ دیوان عدالت اداری.

۵، ۶^۱ و ۸ دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تجدیدنظر، ۱ و ۵، عملیات تخلیه خانه سازمانی، حائز شرایط دستور موقت دانسته نشده است و بر این اساس در هر سه دادنامه، با این استدلال که مورد (عملیات تخلیه) موجب ضرری که در آینده قابل جبران نباشد نیست و توقف آن ضرورت و فوریت ندارد، قرار «رد درخواست» دستور موقت صادر شده است؛ درحالی‌که در دادنامه‌های صادر از شعب ۶ و ۸ دیوان عدالت اداری، توقف عملیات تخلیه خانه سازمانی حائز شرایط دستور موقت از جهت تعسر در جبران و فوریت و ضرورت دانسته شده است.

۱۷.۲. توقف ابطال تصمیم کمیسیون ماده ۷۷ بر ابطال قبلی مصوبه شورای شهر در آن موضوع

در موضوع ابطال تصمیم کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری‌ها، در مطالعه شش دادنامه از شعب ۱ تشخیص، ۳^۴ تجدیدنظر، ۵^۵ ۲۸ (دادنامه مورخ ۹۱/۱۱/۲۹)^۶ و دادنامه

→ <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=eGRxYzVWNk1IRDg9>

۱. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۵۰۲۰۲۵، مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۶، شعبه ۵ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=STdNZ0hURVvk5WEE9>

۲. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۶۰۲۸۴۳، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۶، شعبه ۶ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=SWpySERFUWVBbjQ9>

۳. شماره رأی نهایی: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۲۱۱۴، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۸، شعبه ۸ دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=SHZKSzdBWk5PcFk9>

۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۱۷۶، مورخ ۱۳۹۳/۵/۲۹، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری.

<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=ZEpZUKiTcTIMaWM9>

۵. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۳۸۵، مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری،

مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۶۳.

۶. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۸۰۴۷۵۷، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۹، شعبه ۲۸ دیوان عدالت اداری، مجموعه

آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۹۶.

مورخ ۹۱/۱۲/۵)، ۲۹ (دادنامه مورخ ۹۱/۱۱/۲۸ و دادنامه مورخ ۹۱/۱۲/۵) تهافت دریافت می‌شود.

به این نحو که در دادنامه‌های صادره از شعب ۳ تجدیدنظر و ۲۸ (هر دو دادنامه)، ابطال تصمیم کمیسیون بدون نیاز به ابطال مصوبه شورا ممکن دانسته شده است. در این دادنامه‌ها با استناد به اول، رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در این موضوع و دوم، ابطال سایر مصوبات شوراهای اسلامی مختلف در این موضوع، بدون نیاز به نقض پیش‌بینی مصوبه شورای شهر موضوع پرونده، که مورد استناد کمیسیون واقع شده است، رأی به وارد بودن خواسته و ابطال رأی کمیسیون صادر نموده است؛ در حالی که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تشخیص و ۲۹، ابطال تصمیم کمیسیون، متوقف بر ابطال پیش‌بینی مصوبه آن شورای شهر خاص دانسته شده است؛ به این معنا که در برخی دادنامه‌ها صرف وجود سوابق ابطال این دست مصوبات شوراها و وجود رأی هیأت عمومی مبنی بر غیرقانونی بودن اخذ آن نوع عوارض، در ابطال تصمیم کمیسیون که مبتنی بر مصوبه شورای شهر در اخذ این عوارض است، کافی دانسته شده اما در دادنامه دیگر، ابطال قبلی مصوبه شورای شهر برای ابطال تصمیم کمیسیون، الزامی دانسته شده است.

۱۸.۲. دستور موقت توقف کسر حقوق و فوق‌العاده شغل

در رسیدگی به خواسته صدور دستور موقت نسبت به اجرای کسر حقوق و فوق‌العاده شغل، از مطالعه سه دادنامه از شعب ۴۶ تجدیدنظر، ۵۲۱

۱. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۸۰۴۸۷۱، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۵، شعبه ۲۸ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، صص ۵۳۲ - ۵۳۳.
۲. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۹۰۴۶۵۳، مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۸، شعبه ۲۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، ص ۳۹۷.
۳. شماره دادنامه: ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۹۰۴۷۷۷، مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۵، شعبه ۲۹ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۱)، صص ۵۳۳ - ۵۳۴.
۴. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۶۰۰۲۱۳، مورخ ۱۳۹۳/۶/۹، شعبه ۶ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=aXc5ZTcwRGRuMVk9>
۵. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۲۱۰۰۳۲۸، مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۷، شعبه ۲۱ دیوان عدالت اداری.

و ۲۲ دیوان عدالت اداری تهافت دریافت می‌شود. به‌نحوی که در دادنامه‌های صادره از شعب ۶ تجدیدنظر و ۲۱ دیوان، کسر حقوق و فوق‌العاده شغل، حائز شرایط دستور موقت دانسته شده است؛ درحالی که در دادنامه صادره از شعبه ۲۲، کسر حقوق و فوق‌العاده شغل واجد شرایط دستور موقت دانسته نشده است.

۱۹.۲. صلاحیت شعب دیوان عدالت اداری در تصدیق خسارت

در موضوع صلاحیت دیوان در رسیدگی به دعاوی به خواسته تصدیق خسارت، از هفت دادنامه از شعب ۳ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۱۳/۲، دادنامه مورخ ۹۳/۴/۷، دادنامه مورخ ۹۲/۱۰/۱۴، دادنامه مورخ ۹۲/۹/۳۰)، ۱ تشخیص و ۸ (دادنامه مورخ ۹۰/۱۲/۲۰ و دادنامه مورخ ۹۲/۲/۳۱) دیوان عدالت اداری تهافت مشاهده می‌شود. به این نحو که در دو دادنامه صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۳/۱۳/۲، دادنامه مورخ ۹۳/۴/۷) ناظر بر رسیدگی به تجدیدنظرخواهی از

→ <http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=T0xHZC9pZDgrQVE9>

۱. شماره رأی نهایی: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۲۲۰۰۶۴، مورخ ۱۳۹۲/۱/۳۱، شعبه ۲۲ دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=WEZmYVZTZy8wUjA9>
۲. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۷۱، مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=Mk9rRXhYMTRBRU09>
۳. شماره رأی نهایی: ۹۳۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۳۲۰، مورخ ۱۳۹۳/۴/۷، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری.
<http://judgements.ijri.ir/SubSystems/Jpri2/Showjudgement.aspx?id=TkxSaERDSWdBQ289>
۴. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۱۰۶، مورخ ۹۲/۱۰/۱۴، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۱۳.
۵. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۵۵۳۰۰۰۷۷، مورخ ۹۲/۹/۳۰، شعبه ۳ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۴۰۴ - ۴۰۵.
۶. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۵۱۰۰۶۴۳، مورخ ۱۳۹۲/۷/۲۲، شعبه ۱ تشخیص دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۳۷۲.
۷. شماره دادنامه: ۱۶۲۴، مورخ ۹۰/۱۲/۲۰، شعبه ۸ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۳۷۲.
۸. شماره دادنامه: ۹۲۰۹۹۷۰۹۰۰۸۰۰۳۸۵، مورخ ۱۳۹۲/۲/۳۱، شعبه ۸ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، ص ۱۰۳.

دادنامه‌های صادره از شعبه ۷ دیوان، استدلال دادنامه‌های بدوی بر اینکه: «... تصدیق خسارت، مستلزم احراز رابطه سببیت ... می‌باشد که از جمله امور ترافعی تلقی ... می‌باشد ...» به‌نحو ضمنی تأیید شده است. به‌علاوه، در دادنامه‌های دیگر صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر (دادنامه مورخ ۹۲/۱۰/۱۴، دادنامه مورخ ۹۲/۹/۳۰) با این استدلال که: «... صرف‌نظر از اینکه در قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۹۲، تصدیق ورود خسارت در دیوان در ماده ۱۰ پیش‌بینی نشده و قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۸۵ نیز به‌موجب ماده ۱۲۴ قانون مذکور لغو شده ...»، بر عدم صلاحیت دیوان در رسیدگی به خواسته تصدیق خسارت تصریح نموده است؛ به این معنا که صلاحیت پیش‌بینی شده در ماده ۱۰ را منصرف از صلاحیت تصدیق خسارت دانسته است؛ درحالی‌که در دادنامه‌های صادره از شعب ۱ تشخیص و ۸ (هر دو دادنامه)، از ورود شعب به رسیدگی به خواسته تصدیق خسارت، شناسایی ضمنی صلاحیت دریافت می‌شود. با این حال به‌نظر می‌رسد تفاوت در عملکرد دادنامه‌ها به‌جهت تفاوت در قانون حاکم در زمان صدور بوده باشد و مورد تنها جهت اطلاع در این بخش تهافت آورده شده است.

به‌علاوه در دو دادنامه صادره از شعب ۷ و ۸ که دادنامه‌های صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر (پیش‌گفته) در رسیدگی به تجدیدنظرخواهی از این دادنامه‌ها اصدار یافته‌اند، شعبه با صالح دانستن خود در رسیدگی به خواسته تصدیق خسارت، وارد در رسیدگی شده است. از آنجا که موجبات نقض این دو دادنامه در دادنامه‌های صادره از شعبه ۳ تجدیدنظر علی‌رغم تصریح به عدم پیش‌بینی صلاحیت تصدیق خسارت در قانون جدید، «عدم صلاحیت» نبوده است، به‌نظر می‌رسد هر دو دادنامه در زمان صدور قانون قدیم دیوان صادر شده باشند (تاریخ صدور در دسترس نیست). به‌علاوه به‌جهت نقض هر دو دادنامه در شعبه ۳ تجدیدنظر، این موارد در تهافت ملاک نبوده است.

۱. شماره دادنامه: -----، مورخ ---/---/---، شعبه ۷ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، صص ۴۱۲ - ۴۱۳.
۲. شماره دادنامه: -----، مورخ ---/---/---، شعبه ۸ دیوان عدالت اداری، مجموعه آراء قضایی شعب دیوان عدالت اداری (سال ۹۲)، صص ۴۰۴ - ۴۰۵.